

Evropsky významná lokalita Šumava a botanické mapování

Motto:

Nemusíme být ani vědci, abychom pozornýma očima postihli změny na Šumavě. Skličující realitu poskytují nejen zalesněné plochy smrkovými porosty postižené kůrovcem, ale i původní porosty klečové borovice blatky v modravském komplexu, které řídnu a pomaleji rostou. V Rokytské slati nechybí ani keře výšky do jednoho metru a klesá počet výhonků. Vymizely i lišejníky, indikující kvalitu ovzduší. Přestože jsem rozeným optimistou, nedovedu říci, jak budou naše chráněné plochy vypadat za 50 či 100 let. Rád bych si přečetl poctivý názor ekologa – futurologa.

skutečný pamětník MUDr. Otto Kaskoun (nar. 1917)

Horské jehličnaté lesy středních a severních zeměpisných šířek jsou rovněž tmavé, avšak rostou na minerálně chudých kyselých půdách, takže přízemní vegetace se musí vypořádat s nízkými, značně kolísajícími teplotami a několikaměsíční zimní přestávkou v růstu. Je to svět skromných mechů, kapradin a travin (např. třtina chloupkatá).

býv. ředitel KRNAP RNDr. Jan Štursa, 1999

Evropsky významné lokality jsou území vyhlášená k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin podle Směrnice o stanovištích 92/43/EHS z 21.5.1992

Předmět ochrany EVL Šumava - CZ0314024

Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech), aktivní vrchoviště, lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích, rašelinný les, smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpínské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd Littorelletea uniflorae nebo Isoëto-Nanojuncetea, přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition, nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů Ranunculion fluitantis a Callitricho-Batrachion, evropská suchá vřesoviště, formace jalovce obecného na vřesovištích nebo vápnitých trávnících, bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách, vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně, extenzivní sečené louky nížin až podhůří, horské sečené louky, přechodová rašeliníště a třasoviště, chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů, bučiny asociace Luzulo-Fagetum a Asperulo-Fagetum, acidofilní smrčiny, lokalita hořečku českého, střevlíka Ménétriesova, mihule potoční, netopýra velkého, perlorodky říční, rýsa ostrovida, vranky obecné, vrápence malého, vydry říční, srpnatky fermežové.

Před návrhem Evropsky významných lokalit proběhlo v ČR mapování biotopů v letech 2000 - 2005, která bylo převedeno do Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP) AOPK. Od té doby probíhá nesoustavná výběrová aktualizace vrstvy mapovaných biotopů (VMB), u níž se původně uvádělo, že by měla být aktualizována po 12 letech.

Pro funkční využití provedeného mapovaných biotopů by bylo vhodné uvádět:

- stručnou charakteristiku plochy, dominantní druhy
- chráněné (vzácné a ohrožené) druhy a další významné druhy a společenstva
- ohrožení, degradační faktory
- dosavadní způsob obhospodařování (exploatace) a návrh managementu.

Nezbytné je však zachovávat výsledky předcházejícího mapování.

Porovnání situace na Šumavě z doby mapování a současného stavu poskytuje tristní pohled na vývoj předmětů ochrany tj. stav chráněných biotopů i chráněných taxonů a to díky naoktrojované „výrobě divočiny“ bezzásahovými přírodními procesy.

Problematika EVL jako příklad nevhodné byrokracie EU

Řízení Soustavy Natura 2000 orgány Evropské komise je byrokraticky konzervativní, což se projevuje nejen v EVL Šumava, ale i na řadě vznikajících nefunkčních území, proto převážně nebyla přijata odbornou ani širokou veřejností. I k drobným změnám hranic EVL, jež vyplývají např. z upřesněných grafických podkladů, se EK k staví odmítavě, takže třeba změnu v řádu 0,0001 ha požaduje vysvětlit. Pokud dojde ke zhoršení stavu nebo dokonce vymizení předmětu ochrany musí členský stát zjednat nápravu (bez ohledu na finanční nebo technickou náročnost řešení) a výjimečně navrhnout náhradní lokalitu. Přesto pak členskému státu hrozí řízení o porušení práva EU (infringement) příp. spor u Evropského soudního dvora. Směrnice Rady 92/43/EHS z 21.5.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, je nadřazena státní legislativě. České právo vymezuje pouze evropsky významnou lokalitu, avšak EK odlišuje lokality SCI (Site of Community Importance) zařazené na evropský seznam, jež mají být vyhlášeny jako SAC (Special Area of Conservation) přesně v hranicích původní SCI, dle dokumentu EK Doc Hab 05-06-08.

Soustava Natura 2000 vylučuje celostní pohled, neboť při požadovaném posuzování impaktu sleduje jen dopady na vlastní předmět ochrany, avšak nesleduje trvalou udržitelnost, kterou přijala EU, tedy jak vlivy environmentální, tak sociální a ekonomické. **Potřebné je převést ochranu přírody dle EK do naší státní kategorizace ochrany přírody a tu si republikově řídit ! Současný „povolovací a kontrolní“ direktivní byrokratický aparát nemá potřebné životní prožitky ani osobní potřeby pozitivně napomáhat k ekostabilizační dynamice života, jak v ochraně přírody (ukázkou je Šumava), tak politickém vedení EU (ukázkou je Řecko). Vzniká tak rozpor mezi idejemi „zpřírodnění“ (které se v uskutečňovaném provádění staly škodlivou zločinnou ideologií „bezzásahového virtuálního zdivočení“) a realitou denního života, takže dochází ke ztrátě důvěryhodnosti úřednického vedení, které nezná rozumné kompromisy. Povědomí o rozpornosti ideologie a reálné skutečnosti roste s věkem, podobně jako v mnoha „politických“ střetech. Specifickou otázkou je, jak jsou uplatňovány zájmy nadnárodních oligarchů v koncepci rozvoje ČR a EU.**

Chráněné typy přírodních stanovišť (habitaty a biotopy) v EVL Šumava a potřeba jejich managementu

3130 - Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpské oblasti a horských poloh aj. oblastí s vegetací tříd Littorelletea uniflorae nebo Isoëto-Nanojuncetea, (V6 vegetace šídlatek - Isoëtes)

Jedná se o vegetaci oligotrofních vod (Littorella uniflorae), původně společenství oligotrofních jezer boreálně-arktických oblastí, oblastí s vegetací tříd Littorelletea uniflorae nebo Isoëto-Nanojuncetea. u nás zastoupená pouze jednodruhovým ponořeným porostem šídlatek (Isoëtes). Porosty šídlatek mají v ČR stanoviště pouze v ledovcovém Černém jezeře – šídlatka jezerní (Isoëtes lacustris) v hloubce 3-8 m a Plešném jezeře – šídlatka ostrovýtrusná (Isoëtes echinospora) do hloubky 2 m, **ohr** eutrofizací, vč. splachů z rozpadlých smrčín, nepříznivý může být kritický pokles hladiny jezer (v minulosti došlo ke zvýšení hladin navýšením karové hráze). Potřebný management: při kritickém omezení výskytu šídlatek vhodné zvážit jejich kultivační záchranu, udržování existujících podmínek, příp. zachranná kultivace šídlatek, omezení kyselosti vod, v rozporu s proklamovanou bezzásahovostí.

VDA01 Isoëtetum echinosporae: Vegetace dna karového mezotrofního ledovcového Plešného jezera s porostem glaciálního reliktu šídlatky ostrovýtrusné (Isoëtes echinospora), C3. Kritický vzrůst acidifikace a koncentrace toxického iontu hliníku (Al) byly zastaveny, **ohrožení (ohr) v souvislosti s bezzásahovým režimem a odumřelým lesem nad jezerem lze očekávat vyšší splachy dusičnanů a hliníku z půd a s tím spojené okyselení a zvýšení koncentrace Al s nepříznivým dopadem na stávající populaci.**

VDA02 Isoëtetum lacustris: Vegetace dna karového mezotrofního ledovcového Černého jezera, tvořená porostem glaciálního reliktu šídlatky jezerní (Isoëtes echinospora), C3. Kritický vzrůst acidifikace a koncentrace toxického iontu hliníku (Al) byly zastaveny, **ohr v souvislosti s bezzásahovým režimem a zčásti odumřelým lesem nad jezerem lze očekávat vyšší splachy dusičnanů a hliníku z půd a s tím spojené okyselení a zvýšení koncentrace Al s nepříznivým dopadem na stávající populaci.**

3150 - Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition, (V1A Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s vod'ankou žabí Hydrocharis morsus-ranae, V1F makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod – ostatní porosty)

Makrofytní vegetace mezotrofních až eutrofních stojatých či mírně tekoucích vod, ale vzhledem k omezeným vodním plochám a ideologickému zákazu jejich obnovy jako antropogenním prvkům velmi omezená. Vegetace volně plovoucích vodních rostlin (Lemnetea) - vegetací typu rdestů (Magnopotamion) nebo vod'anky (Hydrocharition). Zcela ojediněle tůně či okraje rybníků v Pošumaví, **ohr** v rámci prosazované bezzásahovosti nedochází k obnově zazemněných nebo vypuštěných vodních ploch. Management: při zazemnění tůněk obnova či vytvoření nových tůněk (v rozporu s bezzásahovostí)

VAB02 Vegetace mělkých vod s bublinatkou jižní (Utriculariteum australis): Výskyt v Hornovltavské kotlině (730 m) a Blanském lese, příp. Otavy, porosty vytvářejí vhodné podmínky pro život řady vodních živočichů, **ohr** narušením vodního režimu Šumavy, eutrofizací - možné i rozsáhlým rozpadem lesního krytu (přivalové splachy).

Mo, Ma – možná i citlivá revitalizace.

VAC03 Vegetace mělkých eutrofních vod s růžkatcem ostnitým (Ceratophyllum demersum): Na Šumavě až do 800 m. Mo a Ma: k zachování vhodné extenzivní hospodaření bez významnějších disturbancí, příp. zamezení zazemňování.

Vegetace vodních rostlin zakořeněných ve dně (Potametea)

VBA01 Vegetace stojatých a mírně tekoucích vod se stulíkem žlutým (Nuphar lutea) Nymphaeae - Nupharetum luteae: aluviální tůně, mrtvá ramena a klidné úseky Vltavy a Otavy. Mo a Ma: v některých případech vhodné odstranit část sedimentů a obnovit průtočnost, ojediněle i zpětně dosadby.

VBA03 Vegetace mezotrofních vod chladnějších oblastí s leknínem bělostným (Nymphaea candida) Nymphaeatum candidae: klidné úseky vodních toků, aluviální vody, extenzivně obhospodařované rybníky Novohradské hory, Třeboňsko, Klatovsko. **Ohr** zazemňování, vysychání, eutrofizace vč. atmosférického N.

VBA04 Vegetace oligomezotrofních vod se stulíkem malým (Nuphar pumila) Nupharetum pumilae: mrtvá ramena horních toků řek – horní Vltava mezi Volary a Želnavou, příp. extenzivně využívané rybníky, **ohr** vyschnutím, eutrofizací – splachem živin (i depozicí atmosférického N), konkurence validně schopnějších taxonů makrofytů, znečištění toxickými látkami, přítomnost hybridního N.x intermedia = N.pumila x lutea je symptomem degradace biotopu. Mo a Ma: ochrana před eutrofizací, omezování konkurenčnější vegetace (růžkatec - Ceratophyllum aj.).

VBB01 Vodní vegetace chladnějších oblastí s rdestem vzplývavým (Potamogeton natans) Potamogeton natantis: dnes stabilizovaný výskyt na Šumavě a v Pošumaví

VBB09 Vegetace mělkých vod s rdestem alpským (Potamogeton alpinus) Potamogeton tenuifolii: průhledné vody chladnějších poloh na Šumavě do 800 m, potenc. **ohr** eutrofizací vod či regulací toků

3260 - Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů Ranunculion fluitans a Callitriche-Batrachion, (V4A makrofytní vegetace vodních toků – porosty aktuálně přítomných vodních makrofytů)

Makrofytní vegetace vodních toků svazů lukušník vzplývavý a hvězdoši / Ranunculion fluitans, Callitriche-Batrachion. Kamenité a šterkovité menší toky v Pošumaví a na Šumavě se stolístkem střídavokvětým (Myriophyllum alterniflorum). **Ohr** eutrofizací vod vč. vyplavování živin z vynuceně rozpadlých smrkových porostů, příp. nevhodnými vodohospodářskými úpravami toků. Potřebný management: citlivá revitalizace říčních systémů ve znečištěných úsecích (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

VBC02 Vegetace horských toků se stolístkem střídavokvětým (Myriophyllum alterniflorum) Miriophylletum alterniflori: horní tok Vltavy (od Lenory po České Budějovice), indikátor znečištění vod, **ohr** eutrofizací, umírněné vodáctví, i přes odlamování částí lodyh s listy při nižší vodní hladině však vitalitu a celkovou pokryvnost nenarušuje.

VBC03 Vegetace menších toků chladnějších oblastí s hvězdošem háčkatým (Callitriche hamulata) Callitriche hamulatae-Ranunculetum fluitans: drobné toky a rybníčky v podhůří a chladných pahorkatinách – toky a ramena Vltavy, indikátor kvality vody, přispívá k okysličení vod, význam i pro chov pstruha a dalších chladnomilných ryb, **ohr** zvýšenou trofii, rychleji rostoucích makrofytů, oteplováním vod, příp. technickými úpravami toků.

4030 - Evropská suchá rašeliníště a vřesoviště, (T8.2B sekundární podhorská a horská vřesoviště bez jalovce obecného, T8.3 Brusnicová vegetace skal a drolin)

Suchá podhorská a horská vřesoviště, příp. brusnicová vegetace drolin a skal jsou na Šumavě sekundární specifickou formací (sv. Genistion), asociace Calluno-Vaccinietum a pro Šumavu typické as. Arnico-montanae-Callunetum.

Obvykle vzniklá po odlesnění na místech acidofilních bučin, horských smrčín, příp. ochuzených opuštěných pastvinách.

TEF01 Podhorská a horská brusnicová vřesoviště Vaccinio-Callunetum vulgaris: Obvyklý vznik ve středověkém a raně novověkém odlesnění (bučin, horských smrčín a borů) nebo na ochuzených pastvinách, na Šumavě a Pošumaví i záměrně brusnicové „plantáže“, **ohr** sukcesní zarůstání dřevinami, obohacování dusíkem z atm. spadů, absence pastvy. Mo a Ma: odstraňování náletových dřevin zejména u jalovců, pastva ovcí, občasné narušování půdního povrchu či odstraňování pokryvných porostů (vřesovcovité, brusnicovité polokeřky), příp. i silné vrstvy povrchového humusu z opadu vřesu a brusnic – např. pro podporu plavuní - Diphasiastrum (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

5130 - Formace jalovce obecného (Juniperus communis) na vřesovištích nebo vápnných trávnících, (T8.2A sekundární podhorská a horská vřesoviště s jalovcem obecným, T2.3A podhorská a horské smilkové trávníky s jalovcem obecným) Sekundární podhorská a horská vřesoviště v širokolistých trávnících a na vřesovištích nebo vápnných trávnících. Převážně opuštěné, sukcesně zarůstající pastviny. **Ohr** sukcesní zarůstání. Management:

pravidelná pastva, příp. kosení či likvidace náletových dřevin (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

TEC02 Suché podhorské a horské smilkové trávníky *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoideis*: oligotrofní a chladnější stanoviště, obvykle v minulosti vypásaná, mnohdy jako obecní pastviny, tzv. draha. Pošumaví a Šumava. Potřebný Mo a Ma: obnova seče, příp. extenzivní pastva (ovce, mírné organické vyhnojení) a odstraňování náletových dřevin zejména v okolí jalovce, občasně maloplošné narušení půdního povrchu (odstraňování vrstvy povrchového humusu), odstranění vřesovcových a brusnicových keřů pro podporu výskytu plavuníku - *Diphasiastrum* sp.

6230 - Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech - prioritní typ přírodního stanoviště. (T2.3B podhorské a horské smilkové trávníky bez jalovce)

Krátkostébelné trvalé travinné smilkové porosty (sv. *Violion caninae*) na mezických a subxerických stanovištích montánního stupně, porosty s jalovcem na býv. pastvinách v Pošumaví. Ve vyšších polohách Šumavy vázána i na kontaktní zóny rašelinišť a pramenišť (sv. *Nardo-Juncion squarrosi*), ve středních polohách je zastoupena asociacemi *Hyperico-Polygaletum*, *Gymnadenio-Nardetum* a níže *Thymo-Festucetum ovinae*. Výskyt na živinami chudších a sušších polohách (horní části svahů, konvexní tvary reliéfu), často tvořící náhradní vegetaci po horských třtinových smrčínách či acidofilních bučinách, **ohr** eutrofizace, sukc zalesňování, zánik obhospodařování smilkových luk a pastvin. Management: nutná pravidelná seč či extenzivní pastva (ovce) – v rozporu s požadovanou bezzásahovostí.

TEC01 Mezofilní podhorské a horské smilkové trávníky *Festuco capillatae-Nardetum strictae*: Druhově bohaté porosty nízkých acidofilních trávníků s dominantní trsnatou smilkou tuhou (*Nardus stricta*) na oligotrofních a chladnějších stanovištích, dříve sekané či spásané. Pošumaví a Šumava.

Potřebný Mo a Ma: pravidelná či občasná seč a příležitostná extenzivní pastva (nejlépe ovce, mírné organické vyhnojení), odstraňování náletových dřevin zejména v okolí jalovce, občasně maloplošné narušení půdního povrchu, odstranění vřesovcových a brusnicových keřů pro podporu výskytu plavuníku - *Diphasiastrum* sp. (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

6410 - Bezkolencové louky na vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (*Molinion caeruleae*), (T1.9 střídavě vlhké bezkolencové louky)

Cenné, antropogenně podmíněné střídavě vlhké či středně vlhké bezkolencové louky (sv. *Molinion*) na slínech a jílech se zachovaly podél vodních toků a v mírných svahových polohách střední a nižší Šumavy. Oligotrofní vlhké bezkolencové louky na slínech a jílech (vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách s bezkolencem modrým - *Molinion caeruleae*). Výskyt na oglejených půdách s kolísající hladinou podzemní vody na obvodech rašelinišť či odvodněných slatinách, **ohr** eutrofizací (hnojení, atmosférický spad dusíku, vyplavené živiny z násilně rozpadlých smrčín), vysušování, ukončení obhospodařování a následné sukcesní zarůstání. Po eutrofizaci nárůst dominance konkurenčně silných trav (*Alopecurus pratensis*, *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis* a *Molinia* spp.), příp. nepůvodních druhů (*Calamagrostis epigeios*, *Rumex* spp.). Potřebný management kosení 1x ročně (v 2. polovině vegetačního období) bez pastvy (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

TDD01 Bazifilní bezkolencové louky *Molinietum caeruleae*: Velmi bohatý typ naší sekundární luční vegetace na pseudogleji, luvizemi či fluvizemi, obvykle jednosečně využívané, **ohr** opuštěním extenzivního obhospodařování, sukcesním zalesněním či vysušováním

6430 - Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně, (A.4.2 subalpínského vysokobylinné nivy, A.4.3. Subalpínského kapradinové nivy, T1.6 vlhká tužebníková lada)

6430 – Devěsilové lemy horských potoků, vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně, (EVL Šumava, EVL Boletice). Submontánní a montánní stupeň Šumavy, s *Petasites albus* a *Cicerbita alpina*, kde jsou ochuzené o subalpínské druhy, **ohr** regulací vodních toků, eutrofizací, ruderalizací, šířením invazních druhů – křídlatka (*Reynoutria* sp.agg.), netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*). Žádoucí management: občasně kosení, odstranění náletových dřevin, likvidace invazních druhů (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

ADD05 Mléčivcové nivy montánního stupně *Chaerophyllo hirsuti-Cicerbitum alpinae*: Stinná a vlhká a živná místa údolních horských potoků s proudící podzemní vodou, nevyhovující dřevinám. Mo.

6510 - Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), (T1.1 mezofilní ovsíkové louky, A1.4 aluviální psárkové louky)

Mezofilní ovsíkové louky (sv. *Arrhenatherion*) se vyskytují v nižších polohách Šumavy (nížiny až podhůří, ovsík vyvýšený - *Arrhenatherion*, válečka, chrpa - *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), **ohr** přehnojování, ruderalizace, opuštění pozemků a následné sukcesní zarůstání. Potřebný management: pravidelné kosení (příp. rozfázovaná do několika termínů), občasně přepásání, odstraňování náletových dřevin (což je v rozporu s požadovanou bezzásahovostí), jinak zarůstají nejprve dominantními druhy přítomnými v porostech, následně pak expanzivními druhy, zejména třtinou křovištní (*Calamagrostis epigeios*). Jejich obnova je obtížná a může trvat i několik let. Ochranařsky jsou nejvýznamnější druhově bohaté louky chudších půd s kostřavou červenou (*Festuca rubra* agg.) a zejména reliktní vegetace z doby předintenzivního hospodaření se zvonečником hlavatým pravým (*Phyteuma orbiculare* ssp. *orbiculare*) a mochnou bílou (*Potentilla alba*).

TDA01 Eutrofní ovsíkové louky *Pastinaco sativae-Arrhenatherum elatioris*: Druhově bohaté ovsíkové louky na Šumavě

a Pošumaví rychle mizí, nebo již podlehly sukcesi, a proto si zasluhují ochranu extenzivním hospodařením. Ma: tradiční extenzivní obhospodařování (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

TDA02 Suché ovsíkové louky Ranunculo bulbosi-Arrhenatherum elatioris: Druhově bohaté květnaté louky na Šumavě a Pošumaví, na svazitých a výslunných stanovištích na hlinitopísčitéch a písčitohlinitých kambizemích, **ohr** zanedbáním obhospodařování, zarůstají expanzivními druhy. Nutný Ma: tradiční extenzivní hospodaření - min. jedna seč ročně, příp. omezené přihnojení (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

TDA03 Podhorské košťavovo-trojštětové louky Poo-Trisetum flavescens: Mezofilní květnaté louky a extenzivní pastviny v podhůří a vrchovinách Pošumaví a Šumavy do 800 m, obvykle na oligotrofních kambizemích. Řada ohrožených druhů (Phyteuma orbiculare, Orchis morio), **ohr** zanedbáním obhospodařování na Šumavě rychle mizí (expanzivní trávy Calamagrostis epigejos, Arrhenatherum elaius a dřevinami). Nezbytný Ma: pravidelné tradiční extenzivní obhospodařování (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

6520 - Horské sečené louky, (T1.2 horské trojštětové louky)

Antropogenné podmíněné, horské sečené trojštětové louky (svaz Polygono-Trisetion) cca od 600 m n.m. zejména v okolí býv. horského osídlení, po horní hranici lesa, příp. i nad ní, jsou cenným, dlouhodobě zanedbávaným a mizejícím společenstvem Šumavy, na něž je vázána největší biodiverzita Šumavy, **ohr** opuštění a následné sukcesní zarůstání, příp. přehnojování. Management: pravidelná seč a příležitostné přepásání, příp. citlivé přihnojování (při vyčerpání živin), odstraňování náletových dřevin (v rozporu s bezzásahovostí). Druhová kombinace: středně vysoké luční porosty s dominantními trávami (Agrostis capillaris, Anthoxanthum odoratum s.l., Festuca rubra agg., Phleum rhaeticum, P. chaixii, Trisetum flavescens) a širokolistými horskými bylinami (Bistorta major, Cirsium heterophyllum, Crepis mollis ssp. hieracioides, Geranium sylvaticum, Meum anthamanthicum, Silene dioica), přičemž jsou přítomné i další horské druhy běžně rostoucí ve smilkových trávnících (Phyteuma nigrum, Gentiana asclepiadea, Potentilla aurea), vysokobylinných nivách (Ranunculus platanifolius), Rumex arifolius, Silene vulgaris).

TDB01 Horské trojštětové louky s kakostem lesním Geranio sylvatici-Trisetum flavescens: Druhově bohaté, květnaté louky vyžadující tradiční obhospodařování. Nezbytný Ma: pravidelná seč 1-2x /rok příp. občasně přepásání, odstraňování náletových dřevin, v případě, že se začnou objevovat druhy smilkových trávníků přihnojování a vápnění, zajištění alespoň náhradního obhospodařování, nutného pro zachování celých společenstev i chráněných a ohrožených druhů (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

7110 - Aktivní vrchoviště - prioritní typ přírodního stanoviště, (R3.1 otevřená vrchoviště, R3.3 vrchovištní šlenky)

Otevřená vrchovištní rašeliniště a vrchovištní šlenky jsou typická společenstva pro hercynská pohoří vč. Šumavy. Vyskytují se na trvale zamokřených stanovištích sycených srážkovou vodou, kde dochází k hromadění rašeliny a lokálně i rašelinných jezírek. Je zde vegetační mozaika společenstev sv. Sphagnion medii (as. Andromedo polifoliae-Sphagnetum magellanici, Eriophoro vaginati-Sphagnetum recurvi), boreálních typů bultových společenstev sv. Oxycooco-Empetrium hermaphroditii (as. Empetro hermaphroditii-Sphagnetum fuscii). Vrchoviště s klečí v komplexu s otevřeným vrchovištěm je např. na Chalupské slati. Charakteristická vegetace vrchovištních šlenků sv. Leuco-Sphagnetum cuspidati je např. na Rokytské slati u Modravy. Vrchovištní rašeliniště jsou významně zadržováním vody v krajině a celosvětově jako zásobárna uhlíku. Při rozkolísanějším chodu srážek a teplot se lépe vyvinuje struktura bultů a šlenků. Okrajově jsou vyvinuta společenstva rašelinné kleče (Pinus x pseudopumilio). Horské polohy s vysokým úhrnem srážek, pouze nebo převážně zásobena srážkovou vodou, mocné vrstvy rašeliny, silně kyselá, oligotrofní až distrofní, vysoká hladina spodní vody blokuje rozvoj stromového patra. Správa ŠNP zrevitalizovala cca 500 ha rašelinišť, **ohr** vysušování, těžba, eutrofizace, atmosférické depozice, stavba vodních nádrží. Ma: V případě potřeby hrazení zbytků melioračních rýh, příp. revitalizace těžených lokalit (zavodnění), zabezpečení proti nežádoucím vlivům z okolí, v rámci znepřístupňování jsou převážně nepřístupná pro návštěvníky.

RCA01 Koberce rašeliničku křivolistého (Sphagnum recurvum) se suchopýrem pochvatým (Eriophorum vaginatum) Eriophoro vaginati – Sphaghetum recurvi: Vegetace minerotrofní části vrchovišť (laggy) nebo lemují rašeliništní jezírka. Příp. na vytěžených regenerujících vrchovištích, jako rané sukcesní stadium z přechodových rašelinišť. Na Šumavě časté, **ohr** vysušováním může docházet k ústupu rašeliničků, zarůstání bezkolencem modrým nebo zarůstání dřevinami. V hodný rámcový Mo.

RCA02 Bultová vegetace subkontinentálních a kontinentálních vrchovišť Andromedo polifoliae-Sphagnetum magellanici: V centrálních částech ombrotrofních rašelinišť s vysokou hladinou podzemní vody na vrchovištní rašelinič. Častá na Šumavě (Blatenská slat' aj.). Vhodný rámcový Mo.

RCA03 Vrchoviště s klečí Vaccinio uliginosi-Pinetum mugo (příp. Pinus x pseudopumilio): vysokohorská rašeliniště vázaná zejména na srážkovou vodu a obohacovaná minerálně chudou podzemní vodou, často jako přechodná zóna mezi otevřenými vrchovišti a okolními lesními porosty (hladiny podzemní vody 20 cm pod povrchem a níže, vrstva rašeliny cca 1 m a méně). Na Šumavě časté, krajinářsky – esteticky významné. Ma: udržování existujícího vodního režimu.

RCA05 Vrchovištní blatkové bory Ledo palustris-Pinetum uncinatae: Nezapojená zalesněná vrchoviště s kolísáním hladiny podzemní vody. **Ohr** omezením vodní dotace, při delším nedostatku odumírání stromů příp. integresivní hybridizace Pinus rotundata či přechod do rašelinných borů. Lokálně na Šumavě. Vhodný rámcový Mo.

RCC02 Boreální vrchoviště s bulty rašeliničku hnědého (Sphagnum fuscum) Empetro nigri-Sphaghetum musci: Na otevřených vrchovištích s nízkým stupněm rozkladu rašeliny, ovlivněná především srážkovou vodou, zejména v nivě horního toku Vltavy (Mrtvý luh, Malá niva u Lenory aj.). Vhodný rámcový Mo.

7140 - Přečhodová oligotrofní rašeliniště a trásoviště, (R2.2 nevápnitá mechová slatiniště, R2.3. přečhodová rašeliniště, M1.6 mezotrofní vegetace bahnitých substrátů)

Jedná se o trvale zamokřená stanoviště syčená podzemní vodou, se špatnou přístupností živin s vrstvou nerozložené organické hmoty – minerotrofní rašeliniště, kde pH je významným ekologickým faktorem. Nevápnitá mechová slatiniště byla silně redukována či převážně zanikla. Oligotrofní přečhodová rašeliniště jsou tvořena nejčastěji asociací *Carici rostratae-Sphagnetum apiculati* i *laggů vrchovišť*, lučních pramenišť a okrajů oligotrofních vodních ploch.

V chladnějších oblastech na minerálně chudém podloží svahová prameništní a údolní minerotrofní rašeliniště, syčená převážně podzemní vodou (chudou na minerální ionty a Ca). Nízká až středně vysoká ostřicovo rašeliničková vegetace s dominancí rašeloiníků, příp. ploníků, střic, příp. šáchorovitých rostlin, sítin, trav a keříčků (*Oxycoccus palustris* s.l., *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*). Často zčásti odtěžená, vysušená, příp. zalesněná, **ohr** sukcesním zarůstáním dřevinami, vysušováním, eutrofizací (i z rozpadu smrčín). Mo a Ma: na vybraných lokalitách občasně kosení cca 1x/3 roky (v pozdním létě), odstranění biomasy, přihnojování, vyřezávání náletů (ručně, příp. křovinořezem) zejména kde expanze dominantních druhů, zabránění přístupu hospodářských zvířat, sukcesnímu zalesňování, příp. úprava vodního režimu, zahrazení odvodňovacích stružek, kácení náletových dřevin (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

RBB01 Minerálně bohatá slatiniště s kalcitolerantními rašeliničky *Sphagno warnstorffii-Eriophoretum latifolii*:

Rašelinné louky na Šumavě a v Pošumaví (vrstva rašeliny do 1 m), **ohr** poklesem hladiny podzemní vody, sukcesí (obvykle vrby, olše), eutrofizací (někdy zvyšováním dusíku a fosforu v prostředí). Potřebný Ma: tradiční extenzivní obhospodařování.

RBC01 Mezotrofní rašelinné louky s ostřicí obecnou (*Carex nigra*) *Caricetum nigrae*: Rašelinné louky s nízkými ostřicemi a suchopýrem, s velkou druhovou bohatostí (vstavačovitě rostliny - *Dactylorrhiza*) na glejových půdách, Šumava i Boleticko, nutný Ma: občasně kosení či přepásání, odstraňování náletových dřevin (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

RBC03 Mezotrofní rašeliniště s boreálními ostřicemi *Agrostio caninae-Caricetum diandrae*: Rašeliniště s dvouvrstevným bylinným patrem – ve vyšší vysoké ostřice (*Carex diandra*, *C. lasiocarpa*, *C. rostrata*) s řadou boreálních druhů, vzácně na Šumavě, potřebný Ma: odstraňování konkurečně zdatnějších druhů (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí)

RBD01 Trvale zamokřená přečhodová rašeliniště s ostřicí zobánkatou (*Carex rostrata*) *Sphagno recurvi-Caricetum rostratae*: Zvodněná rašeliniště s dvouvrstevným bylinným patrem – ve vyšší ostřice zobánkatá (*Carex rostrata*), Šumava, **ohrožení** poklesem hladiny vody, příp. sukcesním zarůstáním vzhlednými dřevinami, potřebný Ma: zabezpečení dostatku vody, zamezení sukcesí dřevinami (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

RBD02 Přečhodová rašeliniště s ostřicí plstnatoplodou (*Carex lasiocarpa*) *Sphagno recurvi-Caricetum lasiocarpae*:

Na okrajích horských a podhorských rašelinišť s dobře vyvinutou vrstvou rašeliny, s dvouvrstevným bylinným patrem – ve vyšší ostřice plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*), výskyt Vltavský luh, Třeboňská pánev, **ohr** odvodňováním, eutrofizací. Ma: zamezení zarůstání dřevinami (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

RBD03 Přečhodová rašeliniště s nízkými ostřicemi *Carici echinatae-Sphagnetum*: Kyselé svahové louky s mělkou vrstvou rašeliny na gleji obvykle podmíněné pravidelnou sečí nebo příležitostnou pastvou, nutný Ma: obnova tradičního extenzivního obhospodařování (v rozporu s požadovanou bezzásahovostí).

RBE01 Vegetace vrchovištních šlenků s ostřicí mokřadní (*Carex limosa*) na hlubokých vrchovištích *Drepanocladu fluitans-Caricetum limosae*: Tůňky a jezírka hlubokých vrchovišť hor Šumavy, **ohr** poklesem hladiny vod ve vazbě na rozsáhlou bezzásahovou disturbanční horského lesního pásma Šumavy.

RBA01 Vápnitá slatiniště s ostřicí Davallovou (*Carex davalliana*) *Valeriano dioicae-Caricetum davallianae*:

Rozvolněné ostřicovo-mechové porosty s převládajícími nízkými ostřicemi v údolních slatinách, na vápnitých svahových prameništích, příp. zameňujících březích rybníků na Ca podloží, obvykle jako sekundární luční vegetace. Plochá údolní i svahová prameništní rašeliniště, celoročně zásobovaná vodou bohatou na Ca a další ionty, význam krajinařský, biotopový i retenční pro zadržování vody, v Pošumaví i střední Evropě patří k nejohroženějším biotopům, **ohr** sukcesními změnami po ukončení extenzivního obhospodařování, nutný Ma: tradiční extenzivní obhospodařování - kosení v pozdním létě v místech s nižší hladinou spodní vody a tam, kde hrozí zvýšený přívod dusíku, odstraňování dřevin, hrazení odvodňovacích struh - v rozporu s požadovanou bezzásahovostí.

8220 - Chasmo fytická vegetace silikátových skalnatých svahů, (S1.2 štěrbinová vegetace silikátových skal a drolin, A5 skalní vegetace sudetských karů)

Štěrbínová vegetace kyselých silikátových skal a drolin (sv. *Androsation vandellii*) je charakteristická v jezerních karech a v hluboce zaříznutých údolích. Management: vyřezávání stínících dřevin, regulace turistiky a horolezectví.

SAC01 Vegetace výslunných silikátových skal se sleziníkem severním (*Asplenium septentrionale*) a kapradinkou skalní (*Woodsia ilvensis*) *Woodsia ilvensis-Asplenium septentrionalis*: společenstvo otevřených osvětlených skal a skalních terásěk minerálně chudých silikátových hornin s blokovanými sukcesními procesy, **ohr** zarůstáním, pastvou přemnožené zvěře, eutrofizací, živelnou turistikou či horolezectvím. Potřebná Mo, příp. Ma: zamezení zarůstání, omezení působnosti přemnožené vysoké zvěře - v rozporu s požadovanou bezzásahovostí.

9110 – Acidofilní bučiny asociace Luzulo-Fagetum, (L5.4 acidofilní bučiny a jedliny)

Porosty acidofilních bučin se vyvinuly na přechodu mezi květnatými bučinami a acidofilními smrčinami ve výškách 1000 – 1300 m, v nižších polohách Šumavy a Šumavském podhůří obvykle přešla v náhradní společenstva smrkových monokultur (*Picea abies*), příp. ruderalní společenstva s nitrofilním pláštěm (*Rubus plicatus* aj.). Významné expanzivní druhy zde jsou zejména třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*) a maliník (*Rubus idaeus*). **Ohr** převod na jehličnaté převážně smrkové porosty, přezvěření (vysoké stavy zvěře brání přirozené obnově pomalu rostoucích listnáčů - buků), ruderalizace bylinného patra. Management: vnášení jedle, udržování stavu zvěře neohrožující přirozenou obnovu, ochrana přirozeného zmlazení, podpora stanovištně původních dřevin (ochrana proti okusu zvěři, příp. indiv. plocením), extenzivní lesní hospodaření, ponechání části odumírajících a mrtvých stromů, zpětná obnova acidofilních bučin neřešena, nebyly udržovány nízké stavy zvěře, nedocházelo k ochraně přirozeného zmlazení, neřešena ruderalizace – zřejmě v rámci bezzásahovosti

9130 - Bučiny asociace Asperulo – Fagetum, (L5.1 květnaté bučiny)

Květnaté bučiny a jedliny (svaz Fagion) se pouze ojediněle dochovaly v nadmořských výškách 600 – 1100 m. Na eutrofních, obvykle kambizemních půdách s rychlou mineralizací humusu, v nižších a středních nadmořských výškách. Zčásti byly převedeny na hospodářské smrčiny. Diagnostické druhy v podrostu jsou samorostlík klasnatý – *Actaea spicata*, kyčelnice devítilistá a cibulkonosná – *Dentaria enneaphyllos*, *D. bulbifera*, kokořík přeslenatý – *Polygonatum verticillatum*, věsenka nachová – *Prenanthes purpure*, krtičník hlíznatý – *Scrophularia nodosa*, ječmenka evropská – *Hordelymus europaeus*. **Ohr** převod na smrčiny, přezvěření, Ma: Vnášení jedle, klenu a jilmu horského, udržování stavu zvěře neohrožující přirozenou obnovu, podpora stanovištně původních dřevin (ochrana proti okusu zvěři, příp. indiv. plocením), extenzivní lesní hospodaření, ponechání části odumírajících a mrtvých stromů, zpětná obnova květnatých bučin neřešena, nebyly udržovány nízké stavy zvěře, nedocházelo k ochraně přirozeného zmlazení, neřešena ruderalizace – zřejmě v rámci bezzásahovosti.

9140 - Středoevropské subalpínské bučiny s javorem (*Acer*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*), (L5.2 horské klenové bučiny)

Horské klenové bučiny na Šumavě pouze fragmentárně (středoevropské subalpínské) s javorem (*Acer pseudoplatanus*) a šťovíkem horským (*Rumex arifolius*) v oblasti šumavských bučin, ve svahových polohách sutí do cca 1100 m n.m. Diagnostické druhy v podrostu: oměj šalamounek – *Aconitum plicatum*, havez česnáčková – *Adenostyles alliariae*, papratka horská – *Athyrium distentifolium*, krabilice chlupatá – *Chaerophyllum hirsutum*, mléčivec horský – *Cicerbita alpina*, devětsil bílý – *Petasites albus*, pryskyřník platanolistý – *Ranunculus platanifolius*, šťovík áronolistý – *Rumex arifolius*, vrbina hajní – *Lysimachia nemorum*, žluťucha orlíčkolistá – *Thalictrum aquilegifolium*. **Ohr** převod na hospodářské smrčiny, přezvěření, ruderalizace, acidifikace. Management: podpora přirozené obnovy stanovištně původních dřevin, vnášení jedle, indiv. oplocení proti zvěři, zpětná obnova klenových bučin neřešena, nebyly udržovány nízké stavy zvěře, nedocházelo k ochraně přirozeného zmlazení - zřejmě v rámci bezzásahovosti.

9180 - Lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a roklich, prioritní typ přírodního stanoviště, (L4 suťové a roklinové lesy)

Suťové a roklinové lesy (sv. Tilio-Acerion) se vyvinuly v zařízených roklinách a zazemněných sutích, na svazích, sutích a roklich v kolinních až montánních polohách (do 800-900 m n.m.), roztroušeně, maloplošně např. jako měsíčnicové javořiny (Lunario-Aceretum). Převládají zde rychle rostoucí dřeviny. Mají retenční a půdoochrannou funkci, na méně extrémních stanovištích někdy přešly ve smrčiny (*Picea abies*), sukcesně navazují na květnaté bučiny. Expanzivní druhy svízel přítula (*Galium aparine*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*). Diagnostické druhy v podrostu: udatna lesní – *Aruncus vulgaris*, měsíčnice vytrvalá – *Lunaria rediviva*, hluchavka skvrnitá – *Lamium maculatum*, kapradina laločnatá – *Polystichum aculeatum*, jelení jazyk celolistý – *Phyllitis scolopendrium*. **Ohr** těžba. Přezvěření, výsadba nepůvodních dřevin. Management: zabezpečit přirozenou obnovu jedle – ochrana proti okusu zvěři (příp. indiv. plocení), podpora přirozené druhové skladby, doplnění odolných klenů jilmu, tis, nebylo sledováno zachování přirozené skladby stromového patra, omezení nepůvodních dřevin, podpora zmlazení ušlechtilých listnáčů, asanace grafiozních jilmů (*Ulmus glabra*) - zřejmě v rámci bezzásahovosti.

91D0 - Rašelinný les, prioritní typ přírodního stanoviště, (L9.2A rašelinné smrčiny, L10.1 rašelinné březiny, L10.2 rašelinné brusnicové bory, L.10.4 blatkové bory, R3.2 rašeliniště s klečí)

Rašelinné smrčiny hojně na Šumavě, časté na trvale zamokřených okrajích vrchovištních rašelinišť na glejových podzolech, pseudoglejích a organozemních (rašelinných) glejích jako Sphagno-Piceetum. Diagnostické druhy v podrostu: vlochyně – *Vaccinium uliginosum*, přeslička lesní – *Equisetum sylvaticum*, suchopýr pochvatý – *Eriophorum vaginatum*, bezkoleneč modrý – *Molinia caerulea*, rojovník bahenní – *Ledum palustre*. Často přeměněny na smrkové monokultury. Lokálně byly narušeny kůrovcovými kalamitami v rámci bezzásahovosti. **Ohr** vysuševáním, příp. imisemi, po vysušení je expanzivní bezkoleneč modrý (*Molinia caerulea*), dále ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*), třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), či ostružiník (*Rubus fruticosus* sp. agg.). Management: dle potřeby hrazení zbytků melioračních rýh,

91E0 - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) , prioritní typ přírodního stanoviště, (L2.1 horské olšiny s olší šedou, L2.2 údolní jasanovo-olšové luhy)

Horské olšiny s olší šedou (sv. Alnion-incanae) se vyskytují podél břehů bystřin s prudce tekoucí vodou. Jasanovo-olšové luhy se vzácněji vyskytují podél středních úseků toků (převážně as. Stellario-Alnetum glutinosae a Arunco sylvestris-Alnetum glutinosae). Jasanovo-olšové (Alno-Padion), horské s olší šedou (Alnion incanae), příp. měkké luhy (Salicion albae). Okrajově v Šumavském podhůří a horských údolích, břehy vodních toků, obvykle omezeny jen na úzké doprovody. Diagnostické druhy v podrostu: oměj šalamounek – Aconitum plicatum, mlčivec alpský – Mulgedium alpinum, pryskyřník platanolistý – Ranunculus platanifolius, kamzičnick rakouský – Doronicum austriacum, žluťucha orlíčkolistá – Thalictrum aquilegifolium, chrastavec lesní – Knaucia dipsacifolia, šťovík áronolistý – Rumex arifolius, čarovník alpský a prostřední – Cicerbita alpina, C. intermedia, mokřýš střídavolistý a vstřicnolistý – Chrysosplenium alternifolium, Ch. oppositifolium, přeslička lesní – Equisetum sylvaticum, vrbina hajní – Lysimachia nemorum. Lokálně náhradní topoly, keřovité vrby, příp. zruderalizované, **ohr** vysušením a expanzivními a invazivními druhy: ostrice třeslicovitá (Carex brizoides), svízel povázka (Galium aparine), křídlatka (Reynoutria sp.agg.), zlatobýl (Solidago canadensis, S. gigantea), kopřiva dvoudomá (Urtica dioica), bez černý (Sambucus nigra). Management: redukce sukcesních smrků, doplňování autochtonní olše šedé, prosvětlení v místech významného chráněných a ohrožených druhů bylinného podrostu (bledule jarní aj.), nenarušovat vodní režim, neřešena přirozená skladba dřevin v rámci bezzásahovosti.

9410 - Acidofilní horské smrčiny (Vaccinio-Piceeta), (L9.1 horské třtinové smrčiny, L9.2B podmáčené smrčiny, L9.3 horské papratkové smrčiny)

Acidofilní smrčiny (svaz Piceion excelsae) jsou vázány pouze na nejvyšší vrcholové a hřebenové partie v polohách převážně nad 1200 m, na severních svazích nad 1150 m n.m. Převážná část těchto porostů přísluší do široké asociace Calamagrostio villosae-Piceetum. Zakrslé řídké rašelinné smrčiny jsou vyvinuty na obvodu mnohých vrchovišť (as. Sphagno-Piceetum). Diagnostické druhy v podrostu: podbělice alpská - Homogyne alpina, bika lesní – Luzula sylvatica, čípek objímavý – Streptopus amplexifolius, sedmikvítek evropský – Trientalis europaea, suchopýr pochvatý – Eriophorum vaginatum, papratka horská – Athyrium distentifolium, mlčivec horský – Cicerbita alpina, podbělice alpská – Homogyne alpina, bika lesní – Luzula sylvatica, šťovík áronolistý – Rumex arifolius, ptačinec hajní – Stellaria nemorum, žebrovice různolistá – Blechnum spicant, sedmikvítek evropský – Trientalis europaea, přeslička lesní – Equisetum sylvaticum, vlochyně – Vaccinium uliginosum. **Ohr byly rozsáhle rozvráceny větrnými a následnými kůrovcovými kalamitami zejména vlivem proklamované a vyžadované bezzásahovosti k „výrobě“ virtuální divočiny, neautochtonní populace, změna vodního režimu - sucho, imise, acidifikace horských půd, eutrofizace (degradace bylinného patra).** Management: dosadba listnatých dřevin, udržování různověkých porostů, podpora přirozené obnovy, omezení fragmentace porostů, v případě potřeby hrazení zbytků melioračních rýh,

Asistenční ekosystémové lesnické zásahy by měly sledovat zvýšení ekologické stability podporou vytváření přírodě blízkých lesů hercynské skladby odpovídajících jednotlivým lokalitám. Zásadní problematika spočívá v běžných plošných disturbancích díky nadměrnému podílu ekologicky labilního smrku – oproti přirozené skladbě až o 20 – 30 %, acidifikaci půd (dlouhodobými emisemi oxidů síry) a novodobě deposicím dusíku (z dopravy až 30 kg / ha / rok). Ponechání části dřevní hmoty k zetlení a následnému hnojení (např. i Ca) má opodstatnění jen v některých odůvodněných lokalitách nad 1200 m, níže pouze lokálně (množárna dřevokorního hmyzu a lignikolních hub). Potřebné je i zajištění genofondových zdrojů a místních ekotopů (boubínský smrk, frauentálská borovice). Na Rokyti mělo vzniknout veřejně přístupné genofondové arboretum.

Plán péče NPS, 2000

Ke chráněným smrkovým biotopům uvádí D. Mikešová v článku Pralesničení zdůvodňující vytváření „soukromé rezervace“ na Ještědu: Zavádění smrkových monokultur s sebou ovšem přineslo četná úskalí. Tato dřevina je náchylná na větrné polomy, pod příkrývkou mokrého sněhu se snadno láme, vadí jí námraza. Kmeny napadá hniloba a různé houby, o kůrovcových kalamitách ani nemluvě. A co se týká rozmanitosti druhů, celý systém smrkového lesa tvoří jen několik málo druhů mechů, hub, kapradin a drobného hmyzu.

In: Koktejl VI/2012

Výsledky jednoduchého srovnání mapovaných lokalit v EVL a jejich dnešní stavu

Na příkladu EVL Šumavy je možno sledovat v důsledku naoktrojované bezzásahovosti k výrobě „přírodní divočiny“. Opuštěním tradičního využívání bezlesí dochází k rychlému snižování biodiverzity a krajinných hodnot, chtěnou disturbancí hřebenových smrčín dochází k aridizaci a vysychání nejcenějších biotopů rašelinišť a současně k narušení vodohospodářského režimu. Dochází k neudržitelnému vývoji, ekologické nestabilitě a homogenizaci území na lesostepní

formace. Prvoplánová bezzásahovost ve zkulturněných biotopech k výrobě „virtuální divočiny“, sofistikovaně mediálně intenzivně prosazovaná Hnutím Duha a několika kariérami ideology („alespoň 50 – 75 % ploch Šumavy“) je barbarským zločinem ! Území Šumavy bylo v minulosti zkulturněno zejména významným podílem extenzivně využívaných travních porostů, ale převážně i trojgenerační výsadbou smrků. Vymezení chráněných území přírody a způsobu jejich ochrany je bytostně národní / státní záležitostí ! a do toho nemůže žádná „nadřazená organizace“ mluvit (nanejvýš doporučovat). Nepravdivá mlžení dokládá množství ideologických výroků: nejprve byly šumavské hřebenové lesy označovány jako „unikátní klimaxové smrčiny“, posléze bylo nutno tyto nepřírozené porosty co nejrychleji zlikvidovat, jejich nabídkou pro kůrovce, aby vznikly „přírozené, věkově i druhově“ rozrůzněné stabilní lesy“.

Oproti normální skutečnosti vymezení národních parků v „zachovalé přírodě“, jsou v NP Šumava zkulturněné porosty a dokonce i obce. Území bylo v minulosti zkulturněno zejména významným podílem extenzivně využívaných travních porostů, ale převážně i trojgenerační výsadbou smrků. Vymezení chráněných území přírody a způsobu jejich ochrany je bytostně národní / státní záležitostí ! a do toho nemůže žádná „nadřazená organizace“ mluvit (nanejvýš doporučovat). Nepravdivá mlžení dokládá množství ideologických výroků: nejprve byly šumavské hřebenové lesy označovány jako „unikátní klimaxové smrčiny“, posléze bylo nutno tyto nepřírozené porosty co nejrychleji zlikvidovat, jejich nabídkou pro kůrovce, aby vznikly „přírozené, věkově i druhově“ rozrůzněné stabilní lesy“.

Někdejší středoevropské boreokontinentální smíšené smrko-jedlo-bukové lesy přešly na Šumavě, díky výběrovému využívání buků na pálení dřevěného uhlí, jedlí na stavební dřevo a několikerému doplňování rychle rostoucích smrků, na stejnověké kmenové smrčiny. Jedinečný charakter dosavadní kulturní Šumavy vytvářelo bezlesí, zejména travní porosty, na něž byla vázaná bohatá flóra, jež sukcesně je bezzásahovostí likvidováno a jejíž podíl klesá z někdejších více než 30 % pod 5 %. Monotónní smrčiny ale snadno podléhají vichřicím a hmyzím kalamitám. Dnes, po naoktrojovaných disturbancích se na rozvolněných plochách, v podrostu suchých smrčín uplatňují zejména expanzivní vysoké trávy – metlička křivolaká / *Avenella flexuosa*, třtina křovištní a chloupkatá / *Calamagrostis epigeios*, *C. villosa* či metlice trsnatá / *Deschampsia caespitosa*. Souvislé smrkové porosty jsou vegetačně chudé, unifikovaně monotónní, ale i potravně jsou pro většinu fauny velmi chudé. Bezzásahovostí ve zkulturněných biotopech vznikají pouze degradovaná společenstva, vzhledem k výraznému prosazení konkurenčních (expanzivních a invazních) druhů i patogenů, převážně ekologicky validních druhů na nových „polootevřených“ disturbovaných plochách, dále ukončením blokování sukcese a vlivem působení vzrůstajících stresových faktorů. Množství příkladů je nejen v Evropě (zejména Středozeří), ale po celém světě. Bezzásahovostí dochází k likvidaci původních chráněných hodnot, proto nechráněné Pošumaví je dnes cennější než ostře chráněná Šumava. Bezzásahovými „posvátnými“ přírodními procesy se globálně rychlé rozšiřují pouště, vč. Evropy (jižní Španělsko).

Podle vědecké analýzy Dynamika vývoje pralesových rezervací III., zpracované 7 autory a publikované v r. 2012 v Akademii Praha nemohou bezzásahově přežít ani naše pralesové rezervace, neboť

- je nezbytné celistvého oplocení rezervací (k ochraně před nadměrným okusem jelení zvěří) pro umožnění přírozené obnovy dřevin
- porosty, které nesplňují kritéria strukturní diferenciaci (a tedy i věkové), druhového zastoupení a genetického původu nelze zařazovat do bezzásahového režimu
- existence klimaxových společenstev v okolí je podmínkou, že po disturbančním rozpadu nedojde k zániku a degradaci půd do předklimaxových stadií
- nezbytné je návazné okolní stabilizační ochranné pásmo k tlumení disturbancí (polomy, kůrovce) a tam: výchova strukturně (tloušťkově i výškově) diferencovaných porostů, realizace kotlíků buku a jedle a výběrným hospodařením zajištění trvalosti a stability porostu.

Partyzánsky vnucená bezzásahovost, bez legislativního opodstatnění, zatím znamenala obtížně vyčíslitelné škody - základní přesahují 100 mld Kč (pro srovnání je možno uvést zpracování posudku imisních škod na lesích pro soudy, za použití matematických modelů přenosu toxických imisí). Uskutečňovaná „ochrana“ Šumavy i přes mnohonásobně vyhlášenou velkoplošnou ochranu - Biosférická rezervace UNESCO, EVL a PO, CHOPAV, NP, CHKO a CHOPAV, likviduje všechny bazální hodnoty území. Zatím odumřely hřebenové lesy v délce 40 km na ploše cca 25 000 ha, základní vyčíslená škoda činí více než 100 mld Kč. Jednotlivé ekosystémové funkce jsou díky ideologické ochraně bezzásahových přírodních procesů rychle likvidovány !